

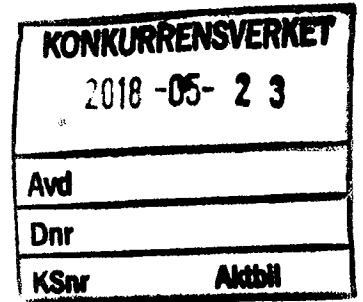

**KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Avdelning 1:3

DOM

2018-05-21
Meddelad i Jönköping

Mål nr 94-18

KLAGANDE

Henry Allt i Allt AB, 556706-2962

Ombud: Advokat Ulrika Rutgersson
Advokatfirman Ulrika Rutgersson

MOTPARTER

1. Sjöfartsverket

2. Fyra ESS entreprenad AB, 556279-1896

Ombud: Advokat Anders Nilsson och biträdande jurist Ulrika Fredborg
Advokatfirman Lindahl KB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 20 december 2017
i mål nr 7177-17, se bilaga A

SAKEN

Överprövning av upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom.

Dok.Id 223010

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203 550 02 Jönköping	Slottgatan 5	036-15 68 00 (vx) E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se www.kammarrattenijonkoping.domstol.se	036-16 19 68	måndag – fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Henry Allt i Allt AB (Henry Allt i Allt) yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, ska avslå Fyra ESS entreprenad AB:s (Fyra ESS) ansökan om överprövning. Henry Allt i Allt yrkar vidare att de av Fyra ESS först hos kammarrätten åberopade omständigheterna ska avvisas.

Sjöfartsverket medger bifall till överklagandet.

Fyra ESS motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom och anser i första hand att målet ska skrivas av. I andra hand anser Fyra Ess att förvaltningsrättens domslut ska fastställas och för det tredje att kammarrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har skett på så sätt att Sjöfartsverket begär att Henry Allt i Allt förklarar sitt onormalt låga anbud.

VAD PARTERNA ANFÖR

Henry Allt i Allt

Verkstad för blåstring med möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning

Henry Allt i Allt har i anbudsförfarandet lämnat garantier för att bolaget uppfyller de krav som uppställs i uppdragsbeskrivningen. Henry Allt i Allt har ett gällande avtal med Rönnängs Båtförening och detta avtals giltighet är inte något som ska prövas i detta mål. Rönnängs Båtförening, liksom Henry Allt i Allt, bedriver sin verksamhet inom Tjörns kommun och ansvarar därmed för att verksamheterna bedrivs inom de ramar som uppställs på miljöområdet. Båda verksamheterna har årliga miljöinspektioner från Tjörns kommun och några anmärkningar har inte förekommit.

Rönnängs Båtförening har, vid ingående av avtalet med Henry Allt i Allt, gjort bedömningen att spolanläggningen kan ta hand om de föroreningar som uppkommer genom den verksamhet som Henry Allt i Allt bedriver. Det är Rönnängs Båtförening som ansvarar för att föreningen kan ta hand om de kemikalier som spolas av i anläggningen. Tjörns kommun har ingen befogenhet att belägga Rönnängs Båtförening med begränsningar så länge som föreningen uppfyller gällande miljölagstiftning vad gäller driften av anläggningen.

Rönnängs Båtförening har erhållit bidrag enligt förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) i samband med att föreningen byggde sin spolanläggning. Varken Tjörns kommun eller länsstyrelsen har villkorat detta med att föreningen inte får bedriva annan verksamhet än den som ligger inom ramen för LOVA-bidraget. Vid samtal med beslutsfattarna i ärendet på länsstyrelsen uppger de att de enbart ser positivt på att en förening som erhållit LOVA-bidrag även har kapacitet på sin anläggning att förhindra att ytterligare föroreningar hamnar i havet.

I uppdragsbeskrivning och kravspecifikation anges inte på något ställe att anbudsgivaren själv ska äga en verkstad för blästring med möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning av gods. Henry Allt i Allt har valt att vid behov köpa in denna tjänst från Rönnängs Båtförening och på så sätt kunna hålla nere kostnaderna för sina kunder. Detta upplägg fungerar alldeles utmärkt och Henry Allt i Allt har aldrig upplevt några problem med att få tillgång till anläggningen och har inte blivit försenad med några leveranser på grund av detta upplägg. Att Henry Allt i Allt använder en anläggning för tvätt och avfettning 300-400 meter från sin egen anläggning innebär knappast någon miljöpåverkan. Kommer godset sjövägen innebär det snarare det motsatta då Rönnängs Båtförenings anläggning är belägen i direkt anslutning till havet. Några extra transportkostnader uppkommer inte heller med tanke på anläggningarnas direkta närhet till varandra. Henry Allt i Allt har direkt och indirekt haft uppdrag för Sjöfartsverket under cirka 40

års tid och är väl förtrogen med det gods som anbudet avser. Henry Allt i Allt uppfyller således det obligatoriska kvalificeringskravet på att ha tillgång till och möjlighet för tvättning och avfettning av gods.

Henry Allt i Allt hänvisar i denna del till ett yttrande upprättat den 9 januari 2018 av Kommunsstyrelsen i Tjörns kommuns miljö- och samhällsbyggnadsutskott.

Angivande av referensuppdrag

Henry Allt i Allt uppfyller med råge kvalificeringskravet på angivande av minst fem referensuppdrag. På den förtryckta blankett som samtliga anbudsgivare har lämnat in digitalt finns endast möjlighet att lämna två referensuppdrag. Det står inte heller att man ska lämna referenser från fem stycken uppdragsgivare utan från fem ”objekt”. Henry Allt i Allt har lämnat namn till två uppdragsgivare och angivet ett mycket stort antal ”objekt” som bolaget har utfört arbete på under 13 respektive 8 år åt dessa uppdragsgivare.

Onormalt lågt anbud

Fyra Ess påstår att Henry Allt i Allt har lämnat ett onormalt lågt pris. Det kan snarare ifrågasättas om inte övriga anbudsgivare tillsammans och gemensamt försöker erhålla oskäligt höga ersättningar. Genom sitt agerande sätter man en konkurrent som håller skäliga priser ur spel och håller på så sätt upp kostnaden till en oskäligt hög kostnad för en offentlig myndighet. Henry Allt i Allt har lämnat pris utifrån sin normala timpenning. Henry Allt i Allt har haft uppdrag direkt från Sjöfartsverket under 7 års tid samt via andra uppdragsgivare, t.ex. Ö-varvet AB, utfört arbeten åt Sjöfartsverket i cirka 40 års tid varför Sjöfartsverket är väl förtrogen med Henry Allt i Allts kostnadsersättning. Det fanns således inget skäl eller skyldighet för Sjöfartsverket att ifrågasätta Henry Allt i Allts anbudspris eftersom detta inte var onormalt lågt.

Sjöfartsverket

Vid utvärderingen av avgivna anbud bedömde Sjöfartsverket att Henry Allt i Allt uppfyller samtliga kvalificeringskrav. Det som framförts därefter har inte medfört att Sjöfartsverket funnit några skäl att ändra denna bedömning.

Inte heller kan Henry Allt i Allts anbud anses vara onormalt lågt. Sjöfartsverket har tidigare anlitat Henry Allt i Allt för att utföra målningsarbeten och dess nu givna anbud har inte medfört att Sjöfartsverket funnit skäl att ifrågasätta prissättningen.

Fyra ESS

Sjöfartsverket har den 15 januari 2018 fattat ett nytt tilldelningsbeslut enligt vilket Henry Allt i Allts anbud förkastades. Henry Allt i Allt har inte ansökt om överprövning av det nya tilldelningsbeslutet. Frågan om överprövning av tilldelningsbeslutet den 29 september 2017 har därmed förfallit. Målet ska därför skrivas av.

Verkstad för blästring med möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning

Henry Allt i Allt har inte offererat en verkstad för blästring med möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning. Att tvättning och avfettning sker på annan plats än i verkstaden för blästring har negativa konsekvenser i form av tidskrävande transporter mellan Henry Allt i Allts verkstad och Rönnängs Båtförenings spolplatta, onödig miljöpåverkan och ökade kostnader. Eftersom Henry Allt i Allt ska dela den aktuella spolplattan med andra aktörer kan det inte heller garanteras att spolplattan är ledig när Henry Allt i Allt behöver den.

Det konstateras vidare att båtföreningens spolplatta inte kan nyttjas för fullgörande av det uppdrag som är föremål för upphandlingen. Fyra Ess har

god kännedom om vad för slags gods som Sjöfartsverket kan komma att behöva ytbehandla, samt i vilket skick godset är. Godset är vanligtvis mycket nedsmutsat med tjocka fettlager bestående av bl.a. smörjfett, oljor, blymönja, zinkfärger samt rester av epoxyfärger och vanliga oljefärger. Fyra Ess bedömer att den spolplatta Henry Allt i Allt avser att använda är direkt olämplig att använda vid avfettning och tvättning av aktuellt gods. Spolplattan är belägen i en småbåtshamn och är i huvudsak anpassad för fritidsbåtar, inte för sådant tungt industriellt bruk som det nu är fråga om. Fyra ESS ifrågasätter om det är möjligt att vid anläggningen omhändertar de ämnen som förekommer vid avspolning av det gods som ska behandlas enligt ramavtalet. Det kan vidare noteras att Rönnängs Båtförening, enligt en tillsynsrapport den 1 juli 2016 från Tjörns kommun avseende miljöfarlig verksamhet, saknat rutiner för hantering av miljöfarliga ämnen såsom oljor, färg och färgrester. Enligt besked från Tjörns kommun har det inte genomförts någon tillsyn därefter varför det finns anledning att befara att sådana rutiner alltjämt saknas.

Oavsett förbindelsen mellan Henry Allt i Allt och Rönnängs Båtförening och tillgången till dess spolplatta har Henry Allt i Allt inte uppfyllt kraven på att offererad verkstad ska ha möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning. Henry Allt i Allts verkstad och spolplattan ligger på olika platser och utgör därmed inte samma verkstadsplats.

För det fall kammarrätten skulle finna att utrustning för tvättning och avfettning inte måste vara belägen i offererad verkstad för blästring uppfyller Henry Allt i Allt ändå inte det obligatoriska kvalificeringskravet. Henry Allt i Allt har överhuvudtaget inte angett i sitt anbud att bolaget avser att använda, eller kommer att förfoga över, Rönnängs Båtförenings spolplatta vid kontraktets fullgörande. Henry Allt i Allt har därmed inte åberopat båtföreningens kapacitet på det sätt som lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, LUF, föreskriver.

Angivande av referensuppdrag

Henry Allt i Allt har endast åberopat två referensuppdrag och uppfyller därmed inte det obligatoriska kvalificeringskravet att ange minst fem referensuppdrag. Det framgår inte av beskrivningen av entreprenaderna vilka objekt som Henry Allt i Allt refererar till. Det framgår heller inte hur många objekt som faktiskt har utförts av Henry Allt i Allt.

Onormalt lågt anbud

Henry Allt i Allt har offererat ett anbudspris som är cirka 34 procent lägre än det näst lägsta anbudspriset. Därvid ska också beaktas att Henry Allt i Allts verkstad är belägen cirka 7 mil från Trollhättan medan Fyra ESS verkstad är belägen drygt 4 kilometer från Sjöfartsverket och att leverantörerna inte ersätts särskilt för de timmar som ägnas åt resor. Henry Allt i Allts anbud är därmed att betrakta som onormalt lågt. Sjöfartsverket borde därför rätteligen ha begärt in en förklaring till det onormalt låga anbudspriset.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Formella invändningar

Den omständigheten att Sjöfartsverket har fattat ett nytt tilldelningsbeslut innebär, enligt kammarrättens mening, inte att målet har förlorat sin betydelse och hindrar inte att överklagandet prövas.

I förvaltningsprocesslagen (1971:291) anges inte något hinder för en överinstans att pröva omständigheter som inte framförts i underinstans utom det särskilda fall som gäller för sådan prövning i Högsta förvaltningsdomstolen. Något hinder mot att pröva de av Fyra ESS först i kammarrätten framförda omständigheterna finns därmed inte.

Verkstad för blästring med möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning

Henry Allt i Allt har hos kammarrätten kommit in med ett yttrande upprättat den 9 januari 2018 av Kommunsstyrelsen i Tjörns kommuns miljö- och samhällsbyggnadsutskott. I detta yttrande anges bl.a. följande.

Miljöavdelningens slutsats är att Rönnängs Båtförening kan spola även annat än fritidsbåtar i sin reningsanläggning. Förutsättningen är att anläggningen sköts på ett miljömässigt godtagbart sätt och att anläggningen kan omhänderta de ämnen som är förekommande vid avspolningen. Så länge detta är fallet har inte miljöavdelningen någon invändning mot att, utöver fritidsbåtar, annat också avspolas i anläggningen. Att reningsanläggningen finansierats till en del av LOVA-bidrag från länsstyrelsen är inte av betydelse i sammanhanget, utan endast att den befintliga anläggningen hanteras i enlighet med miljölagstiftningens krav.

Kammarrätten anser vid dessa förhållanden att vad Fyra ESS anför i denna del inte innebär att Henry Allt i Allt saknar sådan möjlighet till och utrustning för tvättning och avfettning som anges i uppdragsbeskrivningen.

Angivande av referensuppdrag

I punkten AFB.52 i upphandlingsdokumenten anges att anbudsgivaren ska ha erfarenhet och kompetens för att kunna genomföra aktuell entreprenad. Detta ska styrkas genom referenser avseende minst fem (5) objekt med minst korrosivitetklass C4 från de 5 senaste åren, med likvärdig omfattning och komplexitet, genomförda under de senaste 5 åren. Uppdragen ska ha utförts med för beställaren godkänt resultat avseende kvalitet, tidhållning, budget och uppdragsresultat, vilket anbudsgivaren ska intyga i anbud. Dessa uppgifter kan komma att verifieras.

Kammarrätten konstaterar att begreppet objekt inte är definierat i punkten AFB.52. Bedömningen av vad som avses med ett objekt måste därför, enligt kammarrättens mening, utgå från hur begreppet får uppfattas i förhållande till upphandlingsdokumenten i övrigt. I punkten AFA.2 anges bojar av stål, mindre arbeten på fartyg, ytbehandling av fyrar, mindre objekt som stolpar till byggnader, lagerställ osv., underhållsmålning av tyngre konstruktioner i stål såsom ledverk, bryggor och broar samt luckor, portar m.m. i anslutning till slussar som exempel på objekt. Exempelen avser således såväl mindre som större arbeten. Det går därför inte att dra slutsatsen att med ett objekt avses endast ett uppdrag som är av den omfattning som den aktuella tvååriga entreprenaden. Eftersom uppskattad uppdragsvolym är cirka 1 000–1 500 timmar per år och avsikten med referensobjekten är att bedöma anbudsgivarens erfarenhet och kompetens att kunna utföra uppdraget måste emellertid kravet uppfattas som att med ett objekt avses ett större uppdrag.

Henry Allt i Allt har under rubriken Referensuppdrag 1 angett att bolaget från år 2005–pågående utfört underhållsmålning av Ö-varvet AB, Hasslö båtvarvs samtliga uppdrag på båtar till Kustbevakningen, FMV, Sjöfartsverket m.m. samt årsomsättningen. Under rubriken Referensuppdrag 2 anges att bolaget från år 2010–pågående utfört underhållsmålning av fabriksanläggning rörgator, cisterner in och utvändigt m.m. för Inovyn Sverige AB samt årsomsättningen.

Kammarrätten anser, mot denna bakgrund, att Fyra ESS inte i tillräckligt hög grad har visat att Henry Allt i Allt inte uppfyller det obligatoriska kravet att lämna referenser avseende minst 5 objekt, med likvärdig omfattning och komplexitet, genomförda under de senaste 5 åren.

Onormalt lågt anbud

Fyra ESS påstår att Henry Allt i Allt har lämnat ett onormalt lågt anbud och hänvisar till att anbudssumman är cirka 34 procent lägre än det näst lägsta anbudspriset samt till att Henry Allt i Allts verkstad är belägen cirka 7 mil

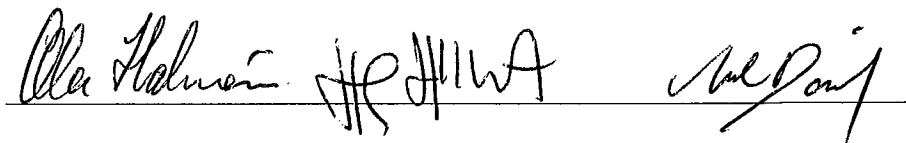
från Trollhättan medan Fyra ESS verkstad är belägen drygt 4 kilometer från Sjöfartsverket och att leverantörerna inte ersätts särskilt för de timmar som ägnas åt resor. Sjöfartsverket anser, mot bakgrund av tidigare erfarenhet av Henry Allt i Allt, att anbudet inte är onormalt lågt och att det inte funnits anledning att begära förklaring till anbudssumman av bolaget.

Vad Fyra ESS anfört innebär enligt kammarrätten inte att anbudet skulle sakna affärsmässighet eller ge befogad anledning att anta att anbudssumman skulle leda till leveransvägran eller till att upphandlingen inte skulle få förväntat resultat.

Sammanfattningsvis har Fyra ESS inte visat att Henry Allt i Allt inte uppfyller de obligatoriska kraven eller att det finns grund för ingripande med stöd av LUF. Överklagandet ska därför bifallas och förvaltningsrättens dom upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Three handwritten signatures are written over a horizontal line. From left to right, they appear to be Ola Holmén, Hans-Olof Hallbäck, and Anders Davidson.

Kammarrättslagmannen Ola Holmén (ordförande) samt kammarrättsråden Hans-Olof Hallbäck (referent) och Anders Davidson har deltagit i avgörandet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2017-12-20
Meddelad i Linköping

Mål nr
7177-17

SÖKANDE

Fyra ESS entreprenad AB, 556279-1896
Grundbergsvägen 13
461 39 Trollhättan

MOTPARTER

1. Henry Allt i Allt AB, 556706-2962
Ängholmsvägen 12
471 41 Rönnäng

Ombud: Advokaten Ulrika Rutgersson
c/o Advokatfirman Ulrika Rutgersson
Djupviksvägen 76
471 98 Fagerfjäll

2. Sjöfartsverket
601 78 Norrköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjnings-
sektorena, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar om rättelse med innebörden att en ny anbudsutvärdering ska genomföras varvid anbudet från Henry Allt i Allt AB inte ska beaktas.

Dok.Id 311025

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 11 00 E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se	013-25 11 40	måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Sjöfartsverket genomför upphandlingen *Ramavtal Målning Industri/Blästring*, dnr 16-02930. Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande enligt LUF och omfattar två områden – Södertälje och Trollhättan. Tilldelningen sker till ekonomiskt mest fördelaktigt anbud utifrån kriteriet pris till två leverantörer per område. Sjöfartsverket meddelade den 29 september 2017 ett tilldelningsbeslut enligt vilket Allblästring AB, Henry Allt i Allt AB (Henry Allt i Allt) och ALUCROM AB tilldelades kontrakt i upphandlingen. Av upphandlingsprotokoll till beslutet framgår bl.a. följande. Vid anbudstidens utgång hade fyra anbud inkommit i upphandlingen (två gällande område Södertälje och tre gällande område Trollhättan) som samtliga bedömdes uppfylla ställda krav och kvalificerades till utvärdering. Utvärderingen resulterade i att Allblästring AB:s och ALUCROM AB:s anbud bedömdes som mest ekonomiskt fördelaktiga för område Södertälje och Henry Allt i Allts och ALUCROM AB:s anbud som mest ekonomiskt fördelaktiga för område Södertälje.

Fyra ESS Entreprenad AB (Bolaget), som lämnade anbud avseende område Trollhättan, ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten i första hand ska förordna om rättelse med innebörden att en ny anbudsutvärdering ska genomföras varvid Henry Allt i Allts anbud ska förkastas och Bolaget tilldelas kontrakt, och i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Sjöfartsverket och Henry Allt i Allt bestrider bifall till ansökan.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Bolaget

Henry Allt i Allts anbud uppfyller inte de krav som ställs i upphandlingsdokumentet *Uppdragsbeskrivning* (uppdragsbeskrivningen) gällande verkstadsmålning. Enligt uppdragsbeskrivningen ska verkstaden ha möjlighet och utrustning för tvättning och avfettning och utrustningen ska uppfylla gällande miljökrav.

Henry Allt i Allt har inte någon godkänd tvättplats med oljeavskiljare på den fastighet där verksamheten bedrivs och uppfyller således inte de generella kraven från Sjöfartsverket och inte heller gällande krav enligt miljöbalken.

Att ingen möjlighet för tvättning och avfettning på en godkänd tvättplats finns på fastigheten Rönnäng 1:556, där Henry Allt i Allt bedriver verksamheten, har bekräftats av Sjöfartsverkets representant i Trollhättan [REDACTED]. Vidare finns inte i Henry Allt i Allts anmälan om miljöfarlig verksamhet till Tjörns kommun upptaget att verksamheten bedriver tvättning och avfettning av gods och inte heller att det finns godkänd tvättplats. Även Henry Allt i Allt har bekräftat detta men gjort gällande att Henry Allt i Allt har ett avtal om att bruka Rönnängs Båtförenings spolplatta.

Rönnängs Båtförenings båtbottentvättanläggning inom föreningens verksamhetsområde på fastigheten Rönnäng 1:580 avser att rengöra de båtar som föreningen erbjuder båtplats till. Tjörns kommuns miljöchef [REDACTED] har bekräftat att båtföreningen inte har någon möjlighet att med anordningen tvätta annat än fritidsbåtar. Avtalet som Henry Allt i Allt har tecknat med Rönnängs båtförening är således ogiltigt. Henry Allt i Allts anbud borde därför förkastas.

Sjöfartsverket

I de generella kraven ingick avseende verkstadsmålning att verkstaden ska ha möjlighet och utrustning för tvättning och avfettning samt att utrustningen ska uppfylla gällande miljökrav. Henry Allt i Allt har i sanningsförsäkran intygat att man uppfyller samtliga krav i upphandlingsdokumenten. Sjöfartsverket bestrider att [REDACTED] skulle ha uppgett att möjlighet till godkänd tvättning och avfettning saknas hos Henry Allt i Allt. Henry Allt i Allts anbud uppfyller därmed samtliga kvalificeringskrav och grund har inte förelegat för att utesluta anbudet.

Henry Allt i Allt

Henry Allt i Allt har i anbudsförfarandet lämnat garantier för att man uppfyller de krav som uppställs i uppdragsbeskrivningen. Henry Allt i Allt driver sin verksamhet från fastigheten Tjörn; Rönnäng 1:556 belägen på Stansvik industriområde. Inom industriområdet finns ett stort antal företag verkssamma, många med anknytning till båtvarv och marin service. Inom området finns även en småbåtshamn som drivs av Rönnängs Båtförening. Många av företagen inom Stansvik Industriområde är i behov av en spolplatta för rengöring. Eftersom en sådan spolplatta är förenad med stora investeringar kom man i området överens om att Rönnängs Båtförening skulle investera i en spolplatta och i sin tur ingå avtal med de företag som var i behov av spolplatta. Även ur miljösynpunkt var detta det bästa alternativet då den miljöfarliga verksamheten på så sätt koncentrerades till en plats istället för att samtliga företag, som var i behov av spolplatta, skulle ha var sin. Spolplattan byggdes av Rönnängs Båtförening, är kontrollerad av miljöavdelningen på Tjörns kommun, och Henry Allt i Allt har tecknat avtal om att vid behov bruka ifrågavarande spolplatta.

Henry Allt i Allt har således ingen egen spolplatta på fastigheten Tjörn; Rönnäng 1:556 utan köper denna tjänst av en underleverantör, Rönnängs Båtförening. Spolplattan är belägen ett par hundra meter från Henry Allt i Allts egen fastighet. Ingenstans i uppdragsbeskrivningen framgår att anbudsgivaren måste äga utrustningen utan det är självklart fullt tillräckligt för att uppfylla kraven att man har tillgång till utrustningen genom att köpa in tjänsten från en underleverantör.

Henry Allt i Allt har ett gällande avtal med Rönnängs Båtförening och detta avtals giltighet är inte något som ska prövas i samband med en offentlig upphandling. Rönnängs Båtförening, liksom Henry Allt i Allt, bedriver båda sin verksamhet inom Tjörns kommun och ansvarar därmed för att man bedriver verksamhet inom de ramar som uppställs på miljöområdet. Båda verksamheterna har årliga miljöinspektioner och några anmärkningar har inte förekommit. Rönnängs Båtförening har vid ingående av avtal med Henry Allt i Allt gjort bedömningen att spolanläggningen kan ta hand om de föroreningar som uppkommer genom den verksamhet som Henry Allt i Allt bedriver. Det är Rönnängs Båtförening som ansvarar för att man kan ta hand om de kemikalier som spolas av i föreningens anläggning. Tjörns kommun har ingen befogenhet att belägga Rönnängs Båtföreningen med begränsningar så länge Rönnängs Båtförening uppfyller gällande miljölagsstiftning vad gäller driften av anläggningen.

Då Henry Allt i Allt uppfyller samtliga krav i frågeunderlaget finns inga sakliga skäl att utesluta dess anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

En upphandlande enhet är fri att bestämma hur upphandlingsdokumenten i en upphandling ska utformas samt kriterierna för tilldelning av kontrakt så länge de gemenskapsrättsliga principerna iakttas. De obligatoriska krav som

anges i upphandlingsdokumenten ska normalt vara till fullo uppfyllda i anbudet för att den upphandlande enheten ska kunna uppta ett anbud till slutlig anbudsutvärdering och tilldela anbudsgivaren kontrakt i upphandlingen (jfr t.ex. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2016 ref. 37).

Av uppdragsbeskrivningen framgår, såvitt här är aktuellt, följande.

Krav på lokaler och utrustning – rutiner för godshantering:

Generella krav:

[...]

Utrustning ska uppfylla gällande miljökrav.

[...]

Verkstadsmålning

Verkstad för blästring

1. Möjlighet och utrustning för tvättning och avfettning.

[...]

Bolaget har gjort gällande att Henry Allt och Allts anbud inte uppfyller ställda krav eftersom Henry Allt och Allt inte har någon möjlighet för tvättning och avfettning av gods på sin fastighet och då den spolplatta för vilken Henry Allt och Allt har ett avtal med Rönnängs Båtförening inte har någon möjlighet att tvätta annat än fritidsbåtar. Sjöfartsverket har invänt att Henry Allt i Allt i sanningsförsäkran har intygat att företaget uppfyller samtliga krav i upphandlingsdokumenten och att Henry Allt i Allts anbud därmed uppfyller samtliga kvalificeringskrav. Henry Allt i Allt hävdar i sin tur att dess anbud uppfyller ställda krav genom avtalet med Rönnängs Båtförening.

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt rättspraxis har en upphandlande enhet inte skyldighet att kontrollera om uppgifter som lämnas under anbudstiden är riktiga när omständigheterna i det enskilda fallet inte ger anledning att ifrågasätta riktigheten. En misstanke om eller ett påpekande från annan anbudsgivare att ett anbud inte uppfyller ett givet obligatoriskt krav kan dock medföra att det finns skäl för

myndigheten att kontrollera uppgiften i fråga (jfr bl.a. Kammarrätten i Göteborgs avgöranden i mål nr 4904-09 och 3688-14). Detta gäller till exempel om det i anbudet finns uppgifter som står i strid med anbudsgivarens jakande svar om att ett krav är uppfyllt (jfr bl.a. Kammarrätten i Göteborgs avgörande i mål nr 3162-3174-15). Den utvidgade utredningsskyldigheten gäller även om uppgifterna blivit kända först i samband med en överprövningsprocess och även om anbudsgivaren enligt upphandlingsdokumenten inte varit skyldig att ge in bevis på att kravet uppfylls.

Det är i målet otvistigt att kravet om att anbudsgivarens verkstad för blästring ska ha möjlighet och utrustning för tvättning och avfettning av gods är ett obligatoriskt kvalificeringskrav i upphandlingen, att det på fastigheten Rönnäng 1:556, där Henry Allt i Allt bedriver sin verksamhet, inte finns någon sådan möjlighet och utrustning samt att Henry Allt i Allt har ett avtal med Rönnängs Båtförening om att nyttja föreningens spolplatta på fastigheten Rönnäng 1:580. Frågan är då om Henry Allt i Allt har uppfyllt det aktuella kravet genom sitt avtal med Rönnängs Båtförening, dvs. genom åberopande av någon annans kapacitet.

I ett e-postmeddelande den 8 november 2017 från Lina Johansson, miljöchef, Tjörns kommun, anges följande.

*Rönnängs Båtförening har fått LOVA-bidrag från Länsstyrelsen via Tjörns kommun att anlägga en spolplatta med efterföljande rening för att tvätta fritidsbåtar. Se projektbeskrivning nedan:
Båtbottentvättanläggningen kommer anläggas inom Rönnängs Båtförenings verksamhetsområde på fastighet Rönnäng 1:580. Varje höst kommer cirka 375 fritidsbåtar på ett miljövänligt sätt avspolas över denna anläggning. Alla båtar som lyfts inom föreningen kommer att passera spolplattan. Anläggningen kommer att vara tilltagen för att rengöra de båtar som föreningen erbjuder båtplats till. Reningsanläggningen kommer att bestå av spolplatta + slamavskiljare (steg-ett-rening) samt filtersystem (steg-två-rening). Båtföreningen har inte möjlighet med denna anordning att tvätta annat än fritidsbåtar.*

Förvaltningsrätten konstaterar att det i ovan redovisat e-postmeddelande anges att Rönnängs Båtförening inte har någon möjlighet att med tvättanläggningen på fastigheten tvätta annat än fritidsbåtar. Då varken Sjöfartsverket eller Henry Allt i Allt i målet har visat något annat, talar miljöchefen i Tjörns kommuns uttalande enligt förvaltningsrätten för att Rönnängs Båtförening är förhindrad att ställa sin spolplatta till Henry Allt i Allts förfogande för fullgörande av det uppdrag som är föremål för upphandlingen, alltså ytbehandling av diverse olika objekt såsom bojar av stål, arbeten på fartyg, fyrar, stolpar, räcken, trappor, stegar, byggnader etc. (se punkt AFA.2 i Administrativa föreskrifter), och således inte fritidsbåtar. Henry Allt i Allt kan således inte, oberoende av om avtalet med Rönnängs Båtförening civilrätligt är giltigt eller inte, anses ha en sådan möjlighet och utrustning för tvättning och avfettning som erfordrats i uppdragsbeskrivningen. Att Henry Allt i Allt i sanningsförsäkran i anbudet intygat att samtliga krav uppfyllts eller att det i upphandlingen inte ställt något krav om ge in bevis på att kraven uppfylls, föranleder mot bakgrund av det som påvisats i målet ingen annan bedömning.

Då Sjöfartsverket tagit med Henry Allt i Allts anbud i utvärderingen och tilldelat företaget kontraktet trots att det inte uppfyller ett obligatoriskt kvalificeringskrav har Sjöfartsverket således förfarit i strid med upphandlingsdokumenten och den grundläggande principen om likabehandling.

Med beaktande av att Bolagets anbud har kvalificerats till anbudsutvärderingen och att det, för det fall Henry Allt i Allts anbud förkastas, endast återstår två anbud som kan tilldelas kontrakt för område Trollhättan har Bolaget lidit skada till följd av Sjöfartsverkets felaktiga förfarande. Det finns därmed skäl till ingripande enligt 20 kap. 6 § LUF.

Bristerna i upphandlingen är inte hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet varför rättelse är en tillräckligt ingripande åtgärd. Upphandlingen ska

rättas på så sätt att en ny anbudsutvärdering ska genomföras varvid anbudet från Henry Allt i Allt AB inte ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU).

Kristina H Samuelsson

Rådman

Handläggare har varit föredragande juristen Stefka Bokmark.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.